

Ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερία

του Διονυσίου Σολωμοῦ

1

*Σε γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη
του σπαθιοῦ τὴν τρομερῆ,
σε γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη
που με βία μετράει τὴ γη.*

2

*Ἀπ' τα κόκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τα ιερά,
καὶ σαν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά!*

3

*Ἐκεῖ μέσα εκατοικούσες
πικραμένη, ἐντροπαλή,
κι ἓνα στόμα ἀκαρτερούσες,
“ἔλα πάλι”, να σου πεί.*

4

*Ἄργειε νάλθει ἐκείνη ἡ μέρα,
κι ἦταν ὅλα σιωπηλά,
γιατί τὰ ἴσκιαζε ἡ φοβέρα
καὶ τὰ πλάκωνε ἡ σκλαβιά.*

5

*Δυστυχῆς! Παρηγορία
μόνη σοῦ ἔμενε νὰ λές
περασμένα μεγαλεῖα
καὶ διηγώντας τὰ νὰ κλαις.*

6

*Καὶ ἀκαρτέρει καὶ ἀκαρτέρει
φιλελεύθερη λαλιά,
ένα ἐκτύπαε τ' ἄλλο χέρι
ἀπὸ τὴν ἀπελπισιά,*

7

*Κι ἔλεες: "Πότε, ἀ, πότε βγάνω
τὸ κεφάλι ἀπὸ τσ' ἐρμιές;".
Καὶ ἀποκρίνοντο ἀπὸ πάνω
κλάψες, ἄλυσες, φωνές.*

8

*Τότε ἐσήκωνες τὸ βλέμμα
μες στα κλάιματα θολό,
καὶ εἰς τὸ ρούχο σου ἔσταζ' αἷμα,
πλήθος αἷμα ἐλληνικό.*

9

*Με τα ρούχα αιματωμένα
ξέρω ὅτι ἐβγαίνεις κρυφά
να γυρεύεις εἰς τα ξένα
ἄλλα χέρια δυνατά.*

10

*Μοναχὴ το δρόμο ἐπήρες,
εξανάλθες μοναχὴ·
δεν εἶν' εὐκόλες οἱ θύρες
εάν η χρεία τες κουρταλεῖ.*

11

*Ἄλλος σου ἐκλαψε εἰς τα στήθια,
ἀλλ' ἀνάσαση καμμιὰ·
ἄλλος σου ἔταξε βοήθεια
καὶ σε γέλασε φρικτά.*

12

*Ἄλλοι, οἰμέ, στη συμφορὰ σου
οποῦ εχαίροντο πολὺ,
“σύρε νὰ βρεις τα παιδιὰ σου,
σύρε”, ἔλεγαν οἱ σκληροί.*

13

*Φεύγει οπίσω το ποδᾶρι
καὶ ολογλήγορο πατεῖ*

*ἢ τὴν πέτρα ἢ τὸ χορτάρι
που τὴ δόξα σοῦ ενθυμεῖ.*

14

*Ταπεινότατη σου γέρνει
ἡ τρισάθλια κεφαλή,
σαν πτωχοῦ που θυροδέρνει
κι εἶναι βάρος του ἡ ζωή.*

15

*Ναι, ἀλλὰ τώρα αντιπαλεύει
κάθε τέκνο σου με ορμή,
πού ἀκατάπαυστα γυρεύει
ἢ τὴ νίκη ἢ τὴ θανή.*

16

*Ἀπ' τα κόκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τα ιερά,
καὶ σαν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά!*

17

*Μόλις εἶδε τὴν ορμή σου
ὁ ουρανός που για τσ' ἐχθρούς
εἰς τὴ γῆ τὴ μητρική σου
έτρεφ' ἄνθια καὶ καρπούς,*

18

*εγαλήνεψε· και εχύθει
καταχθόνια μια βοή,
και του Ρήγα σου απεκρίθη
πολεμόκραχτη η φωνή.*

19

*Όλοι οι τόποι σου σ' εκράξαν
χαιρετώντας σε θερμά,
και τα στόματα εφωνάξαν
όσα αισθάνετο η καρδιά.*

20

*Εφωνάξανε ως τ' αστέρια
του Ιονίου και τα νησιά,
κι εσηκώσανε τα χέρια
για να δείξουνε χαρά,*

21

*μ' όλον πού 'ναι αλυσωμένο
το καθένα τεχνικά,
και εις το μέτωπο γραμμένο
έχει: "Ψεύτρα Ελευθεριά".*

22

*Γκαρδιακά χαροποιήθει
και του Βάσιγκτον η γη,
και τα σίδερα ενθυμήθει
που την έδεναν κι αυτή.*

23

*Ἀπ' τὸν πύργου τοῦ φωνάζει,
σα νὰ λέει σε χαιρετῶ,
καὶ τὴ χήτη τοῦ τινάζει
τὸ λιοντάρι τὸ Ἰσπανό.*

24

*Ἐλαφιάσθη τῆς Ἀγγλίας
τὸ θηρίο, καὶ σέρνει εὐθύς
κατὰ τ' ἄκρα τῆς Ρουσίας
τὰ μουγκρίσματα τσ' οργῆς.*

25

*Εἰς τὸ κίνημα τοῦ δείχνει,
πὼς τὰ μέλη εἰν' δυνατά·
καὶ στοῦ Αἰγαίου τὸ κύμα ρίχνει
μια σπιθόβολη ματιά.*

26

*Σε ξανοίγει ἀπὸ τὰ νέφη
καὶ τὸ μάτι τοῦ Αετοῦ,
ποῦ φτερά καὶ νύχια θρέφει
μὲ τὰ σπλάχνα τοῦ Ἰταλοῦ.*

27

*καὶ σ' ἐσὲ καταγυρμένος,
γιατὶ πάντα σε μισεῖ,
ἐκρωζ' ἐκρωζ' ὁ σκασμένος,
να σε βλάψει, ἀν ἠμπορεῖ.*

28

*Ἄλλο ἐσύ δὲν συλλογιέσαι
πάρειξ που θα πρωτοπάς·
δὲν μιλεῖς καὶ δὲν κουνιέσαι
στερὲς βρισιές οπού ἀγρικὰς·*

29

*σαν τὸ βράχο οπού ἀφήνει
κάθε ἀκάθαρτο νερό
εἰς τὰ πόδια του να χύνει
ευκολόσβηστον ἀφρό·*

30

*οπού ἀφήνει ἀνεμοζάλη
καὶ χαλάζι καὶ βροχή
να του δέρνουν τὴ μεγάλη,
τὴν αἰώνιαν κορυφή·*

31

*Δυστυχία του, ὦ, δυστυχία του,
οποιανοῦ θέλει βρεθεῖ
στο μαχαίρι σου ἀποκάτου
καὶ σ' ἐκεῖνο ἀντισταθεῖ.*

32

*Το θηρίο π' ανανογιέται
πως του λείπουν τα μικρά,
περιορίζεται, πετιέται,
αἷμα ανθρώπινο διψά·*

33

*τρέχει, τρέχει ὅλα τα δάση,
τα λαγκάδια, τα βουνά,
κι ὅπου φθάσει, ὅπου περάσει,
φρίκη, θάνατος, ερμιά·*

34

*Ερμιά, θάνατος και φρίκη
ὅπου επέρασες κι εσύ·
ξίφος ἔξω ἀπό τη θήκη
πλέον ανδρείαν σου προξενεί.*

35

*Ἰδού, εμπρός σου ο τοίχος στέκει
της αθλίας Τριπολιτσάς·
τώρα τρόμου αστροπελέκι
να της ρίψεις πιθυμάς.*

36

*Μεγαλόψυχο το μάτι
δείχνει πάντα οπώς νικεί,*

*κι ας εἰν' ἄρματα γεμάτη
και πολέμιαν χλαλοή.*

37

*Σου προβαίνουνε και τρίζουν
για να ιδείς πως εἰν' πολλά·
δεν ακούς που φοβερίζουν
ἄνδρες μύριοι και παιδιά;*

38

*Λίγα μάτια, λίγα στόματα
θα σας μείνουνε ανοιχτά.
για να κλαύσετε τα σώματα
που θε νά 'βρει η συμφορά!*

39

*Κατεβαίνουνε, και ανάφτει
του πολέμου αναλαμπή·
το τουφέκι ανάβει, αστράφτει,
λάμπει, κόφτει το σπαθί.*

40

*Γιατί η μάχη εστάθει ολίγη;
Λίγα τα αίματα γιατί;
Τον εχθρό θωρώ να φύγει
και στο κάστρο ν' ανεβεί.*

41

*Μέτρα! Εἰν' ἀπειροὶ οἱ φευγάτοι,
οποῦ φεύγοντας δειλιούν·
τα λαβώματα στὴν πλάτη
δέχοντ', ὥστε ν' ανεβούν.*

42

*Εκεῖ μέσα ἀκαρτερεῖτε
τὴν ἀφεύγατη φθορά·
να, σὰς φθάνει· ἀποκριθεῖτε
στὴς νυκτὸς τὴ σκοτεινιά!*

43

*Ἀποκρίνονται καὶ ἡ μάχη
ἔτσι ἀρχίζει, οποῦ μακριά
ἀπὸ ράχη ἐκεῖ σε ράχη
ἀντιβούιζε φοβερά.*

44

*Ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια,
ἀκούω σμίξιμο σπαθίων,
ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια,
ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν.*

45

*Α, τὴ νύκτα ἦταν ἐκείνη
ποὺ τὴν τρέμει ὁ λογισμὸς!
Ἄλλος ὕπνος δὲν εἰναι
πάρεξ θάνατου πικρὸς.*

46

*Της σκηνῆς ἡ ὥρα, ὁ τόπος,
οἱ κραυγές, ἡ ταραχή,
ὁ σκληρόψυχος ὁ τρόπος
τοῦ πολέμου, καὶ οἱ καπνοί,*

47

*καὶ οἱ βροντές καὶ τὸ σκοτάδι
οποῦ ἀντίσκοφτε ἡ φωτιά,
επαράσταιναν τὸν Ἄδη
ποῦ ἀκαρτέρειε τὰ σκυλιά·*

48

*Τ' ἀκαρτέρειε. Εφαίνον' ἴσκιοι
ἀναρίθμητοι, γυμνοί,
κόρες, γέροντες, νεανίσκοι,
βρέφη ἀκόμη εἰς τὸ βυζί.*

49

*Ὅλη μαύρη μυρμηγκιάζει,
μαύρη ἡ ἐντάφια συντροφιά,
σαν τὸ ρούχο οποῦ σκεπάζει
τὰ κρεβάτια τὰ στερνά.*

50

*Τόσοι, τόσοι ανταμωμένοι
επετιοῦντο ἀπὸ τῆ γῆ,
ὅσοι εἰν' ἀδίκᾳ σφαγμένοι
ἀπὸ τούρκικῆν ὀργή.*

51

*Τόσα πέφτουνε τὰ θερι-
σμένα ἀστάχια εἰς τοὺς ἀγρούς·
σχεδὸν ὅλα ἐκεῖ τὰ μέρη
εσκεπάζοντο ἀπ' αὐτοὺς.*

52

*Θαμποφέγγει κανέν' ἀστρο,
καὶ ἀναδεύοντο μαζί,
ἀνεβαίνοντας τὸ κάστρο
μὲ νεκρώσιμῃ σιωπῇ.*

53

*Ἔτσι χάμου εἰς τὴν πεδιάδα,
μεσ στο δάσος τὸ πυκνό,
ὅταν στέλνει μίαν ἀχνάδα
μισοφέγγαρο χλωμό,*

54

*εάν οἱ ἀνεμοὶ μεσ στ' ἀδεια
τὰ κλαδιά μουγκοφυσούν,
σειοῦνται, σειοῦνται τὰ μαυράδια,
οπού οἱ κλώνοι ἀντικτυπούν.*

55

*Με τα μάτια τους γυρεύουν
ὅπου εἶν' αἵματα πηχτά,
και μες στα αἵματα χορεύουν
με βρυχίσματα βραχνά·*

56

*και χορεύοντας μανίζουν
εἰς τους Ἕλληνας κοντά,
και τα στήθια τους εγγίζουν
με τα χέρια τα ψυχρά·*

57

*Εκεῖο το ἐγγίσμα πηγαίνει
βαθειά μες στα σωθικά,
ὄθεν ὅλη ἡ λύπη βγαίνει,
και ἄκρα αἰσθάνονται ασπλαχνιά·*

58

*Τότε αυξαίνει του πολέμου
ο χορός τρομακτικά,
σαν το σκόρπισμα του ανέμου
στου πελάου τη μοναξιά·*

59

*Κτυπούν ὅλοι ἀπάνου κάτου·
κάθε κτύπημα που εβγεί*

*εἶναι κτύπημα θανάτου
χώρας νὰ δευτερωθεῖ.*

60

*Κάθε σῶμα ἰδρώνει, ῥέει·
λες κι ἐκεῖθενε ἡ ψυχὴ
ἀπ' τὸ μῖσος ποὺ τὴν καίει
πολεμάει νὰ πεταχθεῖ.*

61

*Τῆς καρδίας κτυπίες βροντάνε
μες στὰ στήθια τοὺς ἀργά,
καὶ τὰ χέρια ὅπου χουμάνε
περισσότερο εἰν' γοργά.*

62

*Οὐρανὸς γι' αὐτοὺς δὲν εἶναι,
οὐδὲ πέλαγο, οὐδὲ γῆ·
γι' αὐτοὺς ὅλους τὸ παν εἶναι
μαζωμένο ἀντάμα ἐκεῖ.*

63

*Τόση ἡ μάνητα κι ἡ ζάλη,
ποὺ στοχάζεσαι μὴ πως
ἀπὸ μία μεριά καὶ ἀπ' ἄλλη
δὲν εἶναι ἓνας ζωντανός.*

64

*Κοίτα χέρια ἀπελπισμένα
πῶς θερίζουνε ζωές!
Χάμου πέφτουνε κομμένα
χέρια, πόδια, κεφαλές,*

65

*καὶ παλάσκες καὶ σπαθία
με ολοσκόρπιστα μυαλά,
καὶ με ολόσχιστα κρανία,
σωθικά λαχταριστά.*

66

*Προσοχὴ καμία δὲν κάνει
κανείς, ὄχι, εἰς τὴ σφαγὴ·
πάνε πάντα εμπρός. Ὡ, φθάνει,
φθάνει· ἕως πότε οἱ σκοτωμοί;*

67

*Ποιὸς ἀφήνει ἐκεῖ τὸν τόπο,
πάρεξ ὅταν ξαπλωθεῖ;
Δὲν αισθάνονται τὸν κόπο
καὶ λες κι εἶναι εἰς τὴν ἀρχή.*

68

*Ὀλιγόστευαν οἱ σκύλοι,
καὶ “Ἄλλά”, ἐφώναζαν, “Ἄλλά”,
καὶ τῶν Χριστιανῶν τὰ χεῖλη
“φωτιά”, ἐφώναζαν, “φωτιά”.*

69

*Λιονταρόψυχα, εκτυπιούνται,
πάντα εφώναζαν “φωτιά”,
και οι μιαιοί κατασκορπιούνται,
πάντα σκούζοντας “Αλλά”.*

70

*Παντού φόβος και τρομάρα
και φωνές και στεναγμοί·
παντού κλάψα, παντού αντάρα,
και παντού ξεψυχισμοί.*

71

*Ήταν τόσοι! Πλέον το βόλι
εις τ' αυτιά δεν τους λαλεί.
Όλοι χάμου εκείτοντ' όλοι
εις την τέταρτην αυγή.*

72

*Σαν ποτάμι το αίμα εγίγη
και κυλάει στη λαγκαδιά,
και το αθώο χόρτο πίνει
αίμα αντίς για τη δροσιά.*

73

*Της αὐγῆς δροσάτο αἴρι,
δεν φυσάς τῶρα ἐσύ πλιο
στῶν ψευδόπιστῶν το ἀστέρι·
φύσα, φύσα εἰς το ΣΤΑΥΡΟ!*

74

*Ἀπ' τα κόκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τα ιερά,
καὶ σαν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά!*

75

*Της Κορίνθου ἰδοῦ καὶ οἱ κάμποι·
δεν λάμπ' ἥλιος μοναχά
εἰς τοὺς πλάτανους, δὲν λάμπει
εἰς τ' ἀμπέλια, εἰς τα νερά.*

76

*Εἰς τον ἡσυχον αἰθέρα
τῶρα ἀθῶα δὲν ἀντηχεῖ
τα λαλήματα ἢ φλογέρα,
τα βελάσματα το ἀρνί.*

77

*Τρέχουν ἄρματα χιλιάδες
σαν το κύμα εἰς το γιαλό,
ἀλλ' οἱ ἀνδρείοι παλληκαράδες
δὲν ψηφοῦν τον ἀριθμό.*

78

*ὦ τρακόσιοι, σηκωθείτε
και ξανάλθετε σε μας·
τα παιδιά σας θελ' ιδείτε
πόσο μοιάζουνε με σας.*

79

*Όλοι εκείνοι τα φοβούνται
και με πάτημα τυφλό
εις την Κόρινθο αποκλείονται
κι όλοι χάνονται απ' εδώ.*

80

*Στέλνει ο άγγελος του ολέθρου
πείνα και θανατικό,
που με σχήμα ενός σκελέθρου
περπατούν αντάμα οι δυο.*

81

*και πεσμένα εις τα χορτάρια
απεθαίνανε παντού
τα θλιμμένα απομεινάρια
της φυγής και του χαμού.*

82

*Κι εσύ αθάνατη, εσύ θεία,
που ότι θέλεις ημπορείς.*

*εις τον κάμπο, Ἐλευθερία,
ματωμένη περπατεῖς.*

83

*Στη σκία χεροπιασμένες,
στη σκία βλέπω κι ἐγώ
κρिनοδάχτυλες παρθένες
οπού κάνουνε χορό.*

84

*Στο χορό γλυκογυρίζουν
ωραία μάτια ἐρωτικά,
και εις την αὐρα κυματίζουν
μαύρα, ολόχρυσά μαλλιά.*

85

*Ἡ ψυχὴ μου ἀναγαλλιάζει
πὼς ὁ κόρφος καθεμιάς
γλυκοβύζαστο ετοιμάζει
γάλα ἀνδρείας κι ἐλευθεριάς.*

86

*Μεσ στα χόρτα, τα λουλούδια,
το ποτήρι δεν βαστώ·
φιλελεύθερα τραγούδια
σαν τον Πίνδαρο ἐκφωνώ.*

87

*Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!*

88

*Πήγες εις το Μεσολόγγι
την ημέρα του Χριστού,
μέρα που άνθισαν οι λόγγοι
για το τέκνο του Θεού.*

89

*Σου 'λθε εμπρός λαμποκοπώντας
η Θρησκεία μ' ένα σταυρό,
και το δάκτυλο κινώντας
οπού ανεί τον ουρανό,*

90

*“σ' αυτό”, εφώναξε, “το χώμα
στάσου ολόρθη, Ελευθεριά!”.
Και φιλώντας σου το στόμα
μπαίνει μες στην εκκλησιά.*

91

*Εις την τράπεζα σιμώνει,
και το σύγνεφο το αχνό
γύρω γύρω της πυκνώνει
που σκορπάει το θυμιατό.*

92

*Ἀγρικᾶει τὴν ψαλμωδία
οποῦ ἐδίδαξεν αὐτή·
βλέπει τὴ φωταγωγία
στοὺς Ἀγίους ἐμπρὸς χυτή.*

93

*Ποιοὶ εἶν' αὐτοὶ ποὺ πλησιάζουν
μὲ πολλή ποδοβολή,
κι ἄρματ', ἄρματα ταράζουν;
Ἐπετάχτηκες ἐσύ!*

94

*Α, τὸ φῶς ποὺ σε στολίζει,
σαν ἡλίου φεγγοβολή,
καὶ μακρίθεν σπινθηρίζει,
δεν εἶναι, ὄχι, ἀπὸ τὴ γῆ.*

95

*Λάμπιν ἔχει ὅλη φλογώδη
χεῖλος, μέτωπο, οφθαλμός·
φῶς τὸ χέρι, φῶς τὸ πόδι,
κι ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς.*

96

*Το σπαθὶ σου ἀντισηκῶνεις,
τρία πατήματα πατάς,
σαν τον πύργον μεγαλώνεις,
κι εἰς τὸ τέταρτον κτυπάς.*

97

*Με φωνὴν που καταπείθει
προχωρώντας ομιλεῖς:
“Σήμερ’, ἀπιστοὶ, ἐγεννήθη,
ναί, τοῦ κόσμου ὁ Λυτρωτῆς.*

98

*Αὐτὸς λέγει, ἀφοκρασθεῖτε:
“Ἐγὼ εἰμ’ Ἄλφα, Ωμέγα ἐγὼ·
πέστε, που θ’ ἀποκρυφθεῖτε
εσεῖς ὅλοι, ἀν ὀργισθῶ;*

99

*Φλόγα ἀκοίμητην σας βρέχω,
που, μ’ αὐτὴν ἀν συγκριθεῖ
κείνη ἡ κάτω οπού σας ἔχω,
σαν δροσιά θέλει βρεθεῖ.*

100

*Κατατρώγει, ὡσάν τὴ σχίζα,
τόπους ἀμετρα ὑψηλοῦς,
χώρες, ὀρη ἀπὸ τὴ ρίζα,
ζῶα καὶ δέντρα καὶ θνητούς.*

101

*Και το παν το κατακαίει,
και δεν σώζεται πνοή,
πάρεξ του άνεμου που πνέει
μες στη στάχτη τη λεπτή””.*

102

*Κάποιος ήθελε ερωτήσαι:
Του θυμού Του εισ' αδελφή;
Ποιος είν' άξιος να νικήσει
ή με σε να μετρηθεί;*

103

*Η γη αισθάνεται την τόση
του χεριού σου ανδραγαθιά,
που όλην θέλει θανατώσει
τη μισόχριστη σπορά.*

104

*Την αισθάνονται και αφρίζουν
τα νερά, και τ' αγρικώ
δυνατά να μουρμουρίζουν
σαν ρυάζετο θηριό.*

105

*Κακορίζικοι, πού πάτε
του Αχελώου μες στη ροή*

*καὶ πιδέξια πολεμάτε
ἀπὸ τὴν καταδρομὴν*

106

*να ἀποφύγετε; Τὸ κύμα
ἔγινε ὅλο φουσκωτό·
ἐκεῖ εὐρήκατε τὸ μνῆμα
πρὶν να εὐρεῖτε ἀφανισμό.*

107

*Βλασφημάει, σκούζει, μουγκρίζει
κάθε λάρυγγας ἐχθροῦ,
καὶ τὸ ρεῦμα γαργαρίζει
τὰς βλασφημίας τοῦ θυμοῦ.*

108

*Σφαλερὰ τετραποδίζουν
πλήθος ἄλογα, καὶ ὀρθὰ
τρομασμένα χλιμιντρίζουν
καὶ πατοῦν εἰς τὰ κορμιά.*

109

*Ποῖος στὸ σύντροφον ἀπλώνει
χέρι, ὡσάν να βοηθηθεῖ·
ποῖος τὴ σάρκα τοῦ δαγκώνει
ὅσο που να νεκρωθεῖ.*

110

*Κεφαλές ἀπελπισμένες,
με τὰ μάτια πεταχτά,
κατὰ τ' ἄστρα σηκωμένες
για τὴν ὕστερη φορὰ.*

111

*Σβιέται -αυξαίνοντας ἡ πρώτη
τοῦ Ἀχελῷου νεροσυρμή-
το χλιμίντρισμα καὶ οἱ κρότοι
καὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ γογγυσμοί.*

112

*Ἔτσι ν' ἀκούα νὰ βουίξει
τὸν βαθὺν Ὠκεανό,
καὶ στο κύμα τοῦ νὰ πνίξει
κάθε σπέρμα ἀγαρηνό!*

113

*Καὶ ἐκεῖ πού 'ναι ἡ Ἁγία Σοφία
μες στους λόφους τοὺς ἐπτά,
ὅλα τ' ἄψυχα κορμῖα,
βραχосύντριφτα, γυμνά,*

114

*σωριασμένα νὰ τὰ σπρώξει
ἡ κατὰρα τοῦ Θεοῦ,
κι ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὰ μαζώξει
ὁ ἀδελφός τοῦ Φεγγαριοῦ.*

115

*Κάθε πέτρα μνήμα ας γένει,
κι ἡ Θρησκεία κι ἡ Ἐλευθεριά
μ' ἀργό πάτημα ας πηγαίνει
μεταξύ τους και ας μετρά.*

116

*Ἐνα λείψανο ανεβαίνει
τεντωτό, πιστομητό,
κι ἄλλο ξάφνου κατεβαίνει
και δεν φαίνεται, και πλιο*

117

*και χειρότερα αγριεύει
και φουσκώνει ο ποταμός·
πάντα, πάντα περισσεύει·
πολύ φλοίσβισμα και αφρός.*

118

*Α, γιατί δεν ἔχω τώρα
τη φωνή του Μωυσή;
Μεγαλόφωνα την ὥρα
οπού εσβιούνται οι μισητοί,*

119

*το Θεόν ευχαριστοῦσε
στου πελάου τη λύσσα εμπρός,
και τα λόγια ηχολογούσε
αναρίθμητος λαός.*

120

*Ακλουθάει την αρμονία
η αδελφή του Ααρών,
η προφήτισσα Μαρία,
μ' ένα τύμπανο τερπνόν*

121

*και πηδούν όλες οι κόρες
με τσ' αγκάλες ανοικτές,
τραγουδώντας, ανθοφόρες,
με τα τύμπανα κι εκείές.*

122

*Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει τη γη.*

123

*Εις αυτήν, είν' ξακουσμένο,
δεν νικιέσαι εσύ ποτέ·
όμως, όχι, δεν είν' ξένο
και το πέλαγο για σε.*

124

*Το στοιχείον αὐτό ξαπλώνει
κύματ' ἄπειρα εἰς τὴ γῆ,
με τὰ ὁποῖα τὴν περιζώνει,
κι εἶναι εἰκόνα σου λαμπρή.*

125

*Με βρυχίσματα σαλεύει
που τρομάζει ἡ ἀκοή·
κάθε ξύλο κινδυνεύει
καὶ λιμνιώνᾳ ἀναζητεῖ.*

126

*Φαίνεται ἔπειτα ἡ γαλήνη
καὶ τὸ λάμψιμο τοῦ ἡλιοῦ,
καὶ τὰ χρώματα ἀναδίνει
τοῦ γλαυκότετου οὐρανοῦ.*

127

*Δεν νικιέσαι, εἰν' ἔξακουσμένο,
στὴν ξηράν ἐσύ ποτέ·
ὅμως ὄχι δεν εἰν' ἔξένο
καὶ τὸ πέλαγο γιὰ σέ.*

128

*Περνοῦν ἄπειρα τὰ ξάρτια,
καὶ σαν λόγγος στριμωχτά*

*τα τρεχούμενα κατάρτια,
τα ολοφούσκωτα πανιά.*

129

*Συ τες δύνამές σου σπρώχνεις,
και αγκαλά δεν εἶν' πολλές,
πολεμώντας, άλλα διώχνεις,
άλλα παίρνεις, άλλα καις.*

130

*Μ' επιθυμία να τηράζεις
δύο μεγάλα σε θωρώ,
και θανάσιμον τινάζεις
εναντίον τους κεραυνό.*

131

*Πιάνει, αυξαίνει, κοκκινίζει,
και σηκώνει μια βροντή,
και το πέλαο χρωματίζει
με αιματόχροη βαφή.*

132

*Πνίγοντ' όλοι οι πολεμάρχοι
και δεν μνέσκει ένα κορμί·
χαίρου, σκιά του Πατριάρχη,
που σε πέταξαν εκεί.*

133

*Ἐκρυφόσμιγαν οἱ φίλοι
με τσ' ἐχθρούς τους τη Λαμπρή,
καὶ τους ἔτρεμαν τα χεῖλη
δίνοντάς τα εἰς το φίλί.*

134

*Κεῖες τες δάφνες που εσκορπίστε
τώρα πλέον δεν τες πατεί,
καὶ το χέρι οπού ἐφιλήστε
πλέον, α, πλέον δεν ευλογεῖ.*

135

*Ὅλοι κλαψτε· αποθαμένος
ο ἀρχηγός της Ἐκκλησιάς·
κλάψτε, κλάψτε· κρεμασμένος
ὡσάν να 'τανε φονιάς!*

136

*Ἐχει ολάνοικτο το στόμα
π' ὥρες πρώτα εἶχε γευθεῖ
τ' Ἅγιον Αἷμα, τ' Ἅγιον Σῶμα·
λες πως θε να ξαναβγεῖ*

137

*ἠ κατάρα που εἶχε ἀφήσει,
λίγο πριν να ἀδικηθεῖ,
εἰς ὁποῖον δεν πολεμήσει
καὶ ἠμπορεῖ να πολεμεῖ.*

138

*Την ακούω, βροντάει, δεν παύει
εις το πέλαγο, εις τη γη,
και μουγκρίζοντας ανάβει
την αιώνιαν αστραπή.*

139

*Η καρδιά συχνοσπαράζει.
Πλην τι βλέπω; Σοβαρά
να σωπάσω με προστάζει
με το δάκτυλο η θεά.*

140

*Κοιτάει γύρω εις την Ευρώπη
τρεις φορές μ' ανησυχιά·
προσηλώνεται κατόπι
στην Ελλάδα, και αρχινά:*

141

*“Παλληκάρια μου, οι πολέμοι
για σας όλοι είναι χαρά,
και το γόνα σας δεν τρέμει
στους κινδύνους εμπροστά.*

142

*Ἀπ' ἐσὰς ἀπομακραίνει
κάθε δύναμη ἐχθρική,
ἀλλὰ ἀνίκητη μὴ μένει
ποῦ τες δάφνες σὰς μαδεῖ.*

143

*Μία, ποῦ ὅταν ὠσάν λύκοι
ξαναρχόστενε ζεστοί,
κουρασμένοι ἀπὸ τὴ νίκη,
ἀχ, το νοῦ σὰς τυραννεῖ.*

144

*Ἡ Διχόνοια ποῦ βαστάει
ένα σκήπτρο ἠ δολερή
καθενός χαμογελάει,
"πάρ' το", λέγοντας, "καὶ συ".*

145

*Κεῖο το σκήπτρο ποῦ σὰς δείχνει
ἔχει ἀλήθεια ωραία θωριά·
μὴν το πιάστε, γιατί ρίχνει
εἰσὲ δάκρυα θλιβερά.*

146

*Ἀπὸ στόμα οποῦ φθονάει,
παλληκάρια, ἀς μὴν πωθεῖ,
πὼς το χέρι σὰς κτυπάει
τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλή.*

147

*Μην εἰποῦν στο στοχασμό τους
τα ξένη ἔθνη ἀληθινά:
"Ἐάν μισοῦνται ἀνάμεσό τους
δεν τους πρέπει ελευθεριά".*

148

*Τέτοια ἀφήστενε φροντίδα·
ὄλο το αἷμα οπού χυθεί
για θρησκεία και για πατρίδα
ὅμοιαν ἔχει την τιμή.*

149

*Στο αἷμα αυτό, που δεν πονεῖτε
για πατρίδα, για θρησκεία,
σας ορκίζω, ἀγκαλισθεῖτε
σαν ἀδελφία γκαρδιακά.*

150

*Πόσο λείπει, στοχασθεῖτε,
πόσο ἀκόμη να παρθεῖ·
πάντα η νίκη, αν ενωθεῖτε,
πάντα εσάς θ' ἀκολουθεῖ.*

151

*Ω ἀκουσμένοι εἰς την ἀνδρεία,
καταστήστε ἓνα Σταυρό*

*καὶ φωνάξετε με μίαν:
"Βασιλεῖς, κοιτάξτε ἐδῶ!"*

152

*Τὸ σημεῖον ποὺ προσκυνάτε
εἶναι τοῦτο, καὶ γι' αὐτὸ
ματωμένους μας κοιτάτε
στον ἀγῶνα τὸ σκληρὸ.*

153

*Ἀκατάπαυστα τὸ βρίζουν
τὰ σκυλιὰ καὶ τὸ πατοῦν
καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀφανίζουν,
καὶ τὴν πίστη ἀναγελοῦν.*

154

*Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐσπάρθη, ἐχάθη
αἷμα ἀθῶο χριστιανικὸ,
ποὺ φωνάζει ἀπὸ τὰ βάθη
τῆς νυκτός: Να ἐκδικηθῶ.*

155

*Δεν ἀκούτε, εσεῖς εἰκόνες
τοῦ Θεοῦ, τέτοια φωνή;
Τώρα ἐπέρασαν αἰῶνες
καὶ δὲν ἐπαυσε στιγμὴ.*

156

*Δεν ἀκούτε; Εἰς κάθε μέρος
σαν τοῦ Ἄβελ καταβοά·
δεν εἶν' φύσημα τοῦ ἀέρος
που σφυρίζει εἰς τὰ μαλλιά*

157

*Τι θα κάμετε; Θ' ἀφήστε
να ἀποκτήσομεν εμεῖς
λευθεριάν, ἢ θα τὴν λύστε
ἐξ αἰτίας πολιτικῆς;*

158

*Τούτο ἀνίσως μελετάτε
ιδού εμπρός σας τὸν Σταυρό:
Βασιλεῖς, ελάτε, ελάτε,
καὶ κτυπήσετε κι ἐδῶ!"".*